

Seyðalortur í rættinum

Eystari Landsrættur fer um fyra vikur at døma í sakarmálinum móti manninum, sum legði nakrar rúgvur av seyðalorti beint við Leitisvatn

Randi Jacobsen

Seyðurin í Føroyum gongur oman og niðan, og lorturin, sum kemur frá honum, er nógvur.

Tað meta umhvørvismyndugleikarnir ikki vera nakran umhvørvismyndugleika. Sparlini gera seg ikki umhvørvinum ilt.

Verri er, um seyðalortur í rúgvum kemur ov nær drekkivatninum.

Føroya rættur gav í juni einum hageigara í Vágum dóm fyri at hava lagt nakrar fermetrar av seyðalorti oman móti Leitisvatni. Fríggjadagin var málið fyri aftur í Eystara landsrætti, tí hageigarin vildi ikki ganga við til at gjalda 5.000 krónur í bót.

Málið byrjaði við, at virkandi sýslumaðurin í Vágum

á veg til arbeiðis leygardagin 2. mai í 2009 sá stórar dungar av seyðalorti liggja á skráninginum oman móti vatninum.

Hann ráðførði seg við starvsfelagan á støðini, og hesin var samdur í, at hetta ikki kundi vera rætt.

Sýslumaðurin koyrði aftur á staðið, men tá var hageigarin, sum hevði ábyrgdina, farin. Ein annar maður var har, og hann vildi ikki vera partur av orðaskiftunum.

So ringdi sýslumaðurin til borgarstjóran og formannin í trivnaðarnevndini í Vága kommunu, og teir komu beinanvegin á staðið.

Svínari

Allir triggir vóru samdir um, at hetta var nakað svínari, og sýslumaðurin meldaði tí

hageigarin. Sýslumaðurin segði í rættinum, at veður-tíðindini søgdu regn, og vandi var tí fyri, at evja frá lortinum fór at renna út í vatnið. Miðvingar fáa drekkivatn úr Leitisvatni.

Sýslumaðurin hevði roynt at koma í samband við hageigararnir, men hann tók ikki telefonina, og hetta tulkaði sýslumaðurin sum, at hann ikki var áhugaður í at tosa um málið.

Tá ið fundurin millum teir triggjar menninar var av, ringdi sýslumaðurin til ein lastbilaeigara og fekk hann at taka rúgvurnar av seyðalorti burtur. Sýslumaðurin var hjástaddur, meðan lastbilaeigarin og ein maður frá kommununi gjørdu arbeiðið fyri at tryggja, at teir fingufrið at gera arbeiðið.

Hageigarin segði í lands-

rættinum, at hatta hevði hann gjørt ofta, og forfedrarnir gjørdu tað sama.

Provokasjón?

Ákærin rak framundir, at hann hevði lagt tøðini har sum eina provokasjón, tí hageigararnir eru misnøgdir við, at teir einki gjald fáa frá kommununi fyri vatnið, kommunan tekur frá vatninum. Tað noktaði hageigarin. Tosað hevði ongantið verið um gjald, segði hann.

Sýslumaðurin segði í rættinum, at tey 17 árin hann hevði arbeitt í Vágum, hevði hann ongantið sæð slíkt.

Eitt umboð fyri Umhvørvisstovuna segði, at hetta er fyrstu ferð, at nakað mál hevur verið um dálkingarvanda av seyðalorti.

Tað finst ein kunngerð,

sum m.a. sigur, at tøð ikki mugu breiðast út á drekkivandsøki,

Tí vakteriuvandi er og kann elva til sjúkur, um bakteriurnar koma í vatnið. Arbeitt verður við at gera eina kunngerð um tøð, men tann kunngerðin verður bara fyri neytatøð.

Ongar frágreiðingar

Verjin hjá hageigarinum gjørdi nógv burturúr, at ongar skrivligar frágreiðingar vóru í málinum. Ikki kommunan men ein politistur hevði sjálvur meldað. Hann helt ikki nakra heimild vera fyri at døma hageigarin, tí eftir hansara tykki vóru røttu mannagongdirnar ikki fylgdar. Hann vísti eisini á, at økið ikki er tinglýst sum vatnveitingarøki.

Tí vísti ákærin aftur.

- Tað liggur í kortunum, at hetta var rein provokasjón, segði hann.

Í Føroya rætti fekk hageigarin 5.000 krónur í bót. Ákærin helt bót millum 5.000 og 10.000 krónur vera hóskandi. Verjin kravdi frídøming, í øðrum lagi lægri bót.

Dómur fellur ikki fyrr enn um fyra vikur, tí lógin og kunngerðin, sum maðurin er ákærður eftir, eru bara a føroyskum. Donsku dómararnir skilja ikki føroyskt, og tí mugu orðingarnar umsetast, áðrenn tey taka støðu til, hvør dómurin skal vera.